

TĖVIŠKĖS

AIDAI



Nr 35 (2064) 1997 m. rugsėjo mėn. 9 d.

Eina 42-rus metus.

Melbourne

Kai visos rytų pasienio sritys atsidūrė stipriose Vytauto rankose, jo galybė Lietuvoje sparčiai augo. Lenkai su nerimu žiūrėjo, kaip Lietuva kyla, norėdama ne tik susilyginti su Lenkija savo reikšme ir įtaka Europoje, bet ir pralenkti ją. Unijos saitai jiems atrodė nepakankamai stiprūs. Jogaila veikė regimai išvien su Vytautu, slapta jį palaikydama - jam pačiam buvo reikalinga stipri Lietuva, kur jis galėtų grįžti, jei netektų sosto Lenkijoje. Nesant įpėdinių, jo būklė Lenkijoje nebuvo tvirta. Lenkų ponai jo nepasitikėjo, spyrė daugiau rūpintis Lenkija ir kurstė prieš jį Jadvygą. Pagaliau 1398 m. Jadvyga nusiuntė Vytautui raštą, reikalaujama tam tikro mokesčio kaip Lietuvos priklausomybės ženkle.

Įžeistas Vytautas sušaukė savo bajorus ir jų paklausė: ar jie laiko save Lenkijos pavaldiniais? Kilo didžiausias trukšmas, pasipiktinę bajorai vienu balsu šaukė:

- Buvome visad laisvi, mūsų protėviai niekam mokesčių nemokėjo, nemokėsime ir mes! Esame laisvi!

Vytautas atsisakė sumokėti Jadvygai mokesť. O Jogaila pašalino iš Jadvygos aplinkos tuos didikus, kurie buvo jai patarę šį reikalavimą kelti Vytautui.

Grunvaldo-Tanenburgo kova išgarsėjo visoje Europoje kaip didžiosios viduramžių kautynės. Vytauto strateginis planas ir jo pravedimas buvo geniališkas, neturįs toj epochoj sau lygaus pavyzdžio. Jo vardas plačiai nuskambėjo vakaruose ir rytuose.

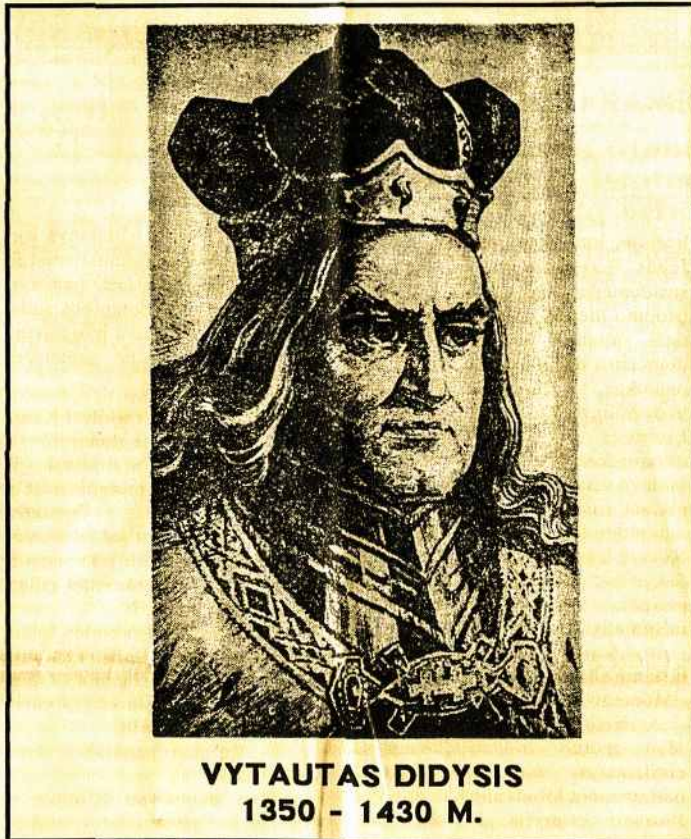
Kadangi Vytautas veikė išvien su Jogaila, galima drąsiai tvirtinti, kad Grunvaldo laimėjimas buvo dviejų lietuvių vadų laimėjimas.

Jisai keliems šimtams metų panaikino vokiečių pavojų Lietuvai ir visai Rytų Europai.

„Mūsų kunigaikštis turi valdyti Prūsus, Karaliaučių ir Klaipėdą, nes tai jo tėvų palikimas“, kalbėjo Vytauto bajorai.

Vytautas, laimėjęs ties Grunvaldu, esas pasakęs: „Aš dar savo žirgus Reine pagirdysiu!“ Sąjungininkų kariuomenė, pasilsėjusi keletą dienų po kautynių, palaidojusi žuvusius ir aprūpinusi sužeistuosius, nužygiavo Marienburgo link. Kryžiuočiai buvo lyg galvų netekę; viena pilis po kitos atidarinėjo vartus laimėtojams. Jau liepos 23d. lietuviai ir lenkai stovėjo ties vyriausios kryžiuočių tvirtovės - Marienburgo - mūrais. Tačiau dėl nežinomų priežasčių pilies nepaėmė.

Užėjus blogam rudens orui,



VYTAUTAS DIDYSIS
1350 - 1430 M.

Vytautas su savo kariuomene ir dideliu grobiu nuo Marienburgo atsitraukė. Ordinui į pagalbą atskubėjo Livonijos riteriai. Vytautui, matyt, rūpėjo nuo jų įsiveržimo apsaugoti be kariuomenės paliktą Lietuvą. O gal jis nenorėjo galutinai sunaikinti

ordino, kad lenkai per daug nesustiprėtų? Tuo tarpu kryžiuočiai, naujojo magistro Henrico Plauenio vadovaujami, greit atsigaivo ir - po keletos mėnesių Mažoji Lietuva vėl atsidūrė jų rankose.

(Iš „Lietuva Amžių Sūkury“)

Kad neišslystų žemė...

Alfredas Guščius

Šiandien, kai valstybės įnirtingai pešai dėl aukso luitų, dėl naftos barelių, dėl žemės lopinių, dėl įvairiausių įtakos sferų, tyliai pasidžiaugi, jog dar lieka vertybių, kurių žmonės niekada negalės pasiglemžti savo egoistiniais tikslams. Tai - saulė ir žvaigždės virš mūsų galvų, tai - visata, begalybė, tai - Dievas.

Sėkmingai vystytis ir išlikti žmonija tegalės protingai taikydama priėmimo prieš gamtos dėsnius, o ne juos ciniškai laužydama. Jei nebus įsiklausyta į žemės gelmių ir dangaus šauksmą, ekologinė žūtis neišvengiama. Tačiau ekologinė disharmonija tėra rezultatas, o priežastis - žmonijos dvasinio ir moralinio vystymosi pusiausvyros praradimas. Biosocialinių reiškinų disbalansas atsirado todėl, kad pastaraisiais istoriniais laikais, ir ypač XX amžiuje, žmonės apkvailino techniniai pasiekimai, ir

jie didžiąją savo sumanumo, energijos dalį atidavė materialinės gerovės, bet ne dvasinio pasaulio tobulinimui. Paprasčiau kalbant - kūno, o ne dvasios reikmėms.

Toksai netolygumas - grėsmingos ateities garantas

Nesinori praeiksmo vilyčias laidyti vien naujesiems laikams, kadangi nemaža vystymosi netolygumų būta jau senovėje. Žinoma, kad dėl moralinio išgyvimo suirdavo net didžiulės imperijos. Dorovinių nuopolių elementarios technikos fone gamta išskentė nesunkiai. Visai kitokia jos lemtis siaubingos pramonizacijos ir atomizacijos akivaizdoje. Žūstanti žmonija bus pajėgi pražudyti ir visą gyvąją gamtą. „Homo sapiens“ nenorės ... nusibaigti vienas - su savimi į bedugnę jis tempis ir kitus žemės gyvius.

Nelinksamos mintys? Taip.

Ar jos smarkiai persūdytos? Nemanyčiau. Vilties teikia nebent tai, jog nutrūkė galviškos technizacijos sraute dar ne visi teapsvaigo, kad ir mūsų mažoje Lietuvoje dar ne visai žmogiškąją laimę sutapatina su turtais, pinigais, su kūniškais malonumais, kad dar esama prisimenančių seną liaudišką išmintį: „į karstą visko nesusikraus ir su savimi nenusinesi“. Apie šiuos dalykus šiandien rašyti Lietuvoje laikraščius, žurnalus ne itin populiaru. Gal dėl to daugėja leidinių, skiriamų pramogoms, pikantiškumams, sensacijoms.

Bet dar ne viskas paleidžiama pigiai savivalei

Džiugina retkartėm surengiamos konferencijos, nagrinėjančios žmogaus pašaukimą, gyvenimo prasmę, religijos ir Dievo reikšmę tautos vystymesi. Viltigai nuteikia stiprėjantis ekumeninis judėjimas. Iš tiesų, tautos politinės ir dvasinės vienybės pasiektume žymiai greičiau, jeigu ir į save, ir į kaimynų būtų bei buiti pažvelgtume ne vien tik pro... investicinių čekių ar atgautų žemės hektarų, bet ir pro specie aeternitatis prizmę.

Į pirmą planą statydamas turtą, nauda, išskaičiavimą ir ignoruodamas amžinuosius dvasios bei tikėjimo dalykus, žmogus palaiptui tampa potencialiu kandidatu į kosmopolitą, į pragmatinį ateistą, į bedvasį „homo faber“. Kraštutinumai visada susieina, tad, sakykite, kuo šitoksai prakutęs, išsipustęs ir išmandrėjęs mano tautietis besiskirs nuo išgarsėjusio „homo sovieticus“, kuriam Tėvyne, kaip įsitikinome, yra ten, kur „ilgesnis“ rublis, kur sotesnis duonos kąsnis? Argi ne kosmopolitinis trumparegiškumas ir saldus gyvenimo troškulys pakėlė sparnus kai kuriems lietuviams ir lietuvaivams, panorusiems iškristi į Vakarus, tarsi, čia, Lietuvoje, nebereiktų jų rankų?

Lengva peteliške pavirsta tasai, kamirštas, nebemyli gimtojo slenksčio, pamiršta tėvų ir protėvių papročius, tradicijas, tikėjimą... Suprantu - einame į rinką, rušiamės konkurencijai, varžytinėms. Naujajame vystymosi kelyje reikia daug biznierių, komersantų. Taip, reikia. Tik liūdna, kai kartu su jais daugėja ir dvasinės - intelektualinės veiklos ignorantų. Ką toksai dauginimasis atneš, nesunku numatyti... Įsiminė konferencijoje „Ekumenizmas: ištakos ir dabartis“, vykusiame Vilniaus universitete, girdėti jauno kunigo A. Valkausko žodžiai apie tai, kad daugėja tautiečių, nenorinčių savo kasdienybės kelio grįžti krikščioniškomis vertybėmis, kad skurdi pasauliečių religinė patirtis, kad dažnėja merkantiliniai sandėriai su kunigu, su Dievu. Ir tai vyksta šiandien, kai niekas nieko nebepersekioja dėl bažnyčios lankymo, dėl tikėjimo išpažinimo, dėl vaikų krikštijimo, dėl jungtvių bažnyčiose, kai laisvę atgavo religinė spauda, tikybos mokymas.

Kam suversti dabar šią kaltę už mūsų sielų eizėjimą? Praeiciai? Bet ar vien tik jai?

Vilniuje vykusiame pirmajame Kultūros kongrese gražus mūsų tautietis ir uolus krikščionis A. Zygas taip apibūdino lietuvių: „Lietuvio istorinio charakterio bruožas - gerumas.

(Nukelta į 2-trą psl.)

Lietuvos moksleiviai Kanadoje

Monrealyje įvyko XXIX Tarptautinė Chemikų Olimpiada

Vietinis laikraštis „The Gazette Montreal“ pirmajame puslapyje įsidėjo kanadiečių moksleivių, laimėjusių olimpiadoje medalius, nuotrauką ir nemažą straipsnį, kur aprašyti atvykusieji iš 53 pasaulio šalių gambiausieji moksleiviai. Žinoma daugiausia dėmesio skirta kvebekiečiams chemikams, gavusiems aukso, sidabro ar bronzos medalius. Niekur straipsnyje neradau paminėtų lietuvių prizininkų. Su žurnalistine išmone dienraščio reporteris olimpiados laimėtojams išdidžiai atveria garsiausių universitetų duris. Žada karjerą. Ką gi, geriausia būtų pasikelbėti su pačiais svečiais. Tik jie, pažadėję atvykti prieš olimpiados pradžią liepos 11d., nepasirodė. Jų vadovas Rimantas Vaitkus, nesulaukęs žinios iš Toronto, kad bus sutikti Monrealyje ir apgyvendinti ligi olimpiados atidarymo, nesiryžo rizikuoti ir šiaip taip išsiryžo dviem dienom vėliau bilietus. Tuo tarpu Monrealyje veltui laukė trijuose namuose šeimininkių pagaminta vakarienė, paklotos lovos, dviejų automobilių vairuotojai Mirabelio oro uoste veltui dairėsi šešių lietuvių. Vadovų ir jų tarpininkų neapdairumas, stoka atsakingumo ir paprasčiausios informacijos, nutraukė pasitikėjimo grandinę: štai kodėl jis savarankiškai pakeitė iš Vilniaus išskridimo datą. Toks vadovų staigus ir lengvapėdiškas sprendimas apkartino svetingų monrealiečių įkarštį, norus, apvylė lūkesčius, įdėtas pastangas. Nemažonai ir nepatogu kitą kartą tokių žmonių prašyti svetingumo. Mestas šešėlis ministerijai, tiems žmonėms, kurie stengėsi padėti ir ligi galo nesugebėjo šio, regis, paprasto reikalo baigti. Taigi vėčiau pakalbėti su pačiais olimpiados dalyviais.

Dar ne taip dažnai Lietuvos mokyklų jaunimas gali peržengti savo krašto sienas, o tuo labiau - perskristi Atlantą. Tačiau malonu, kad Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos ministro akad. Z.Zinkevičiaus pasiūsti Monrealį pasiekė su dviem vadovais - Rimantu Vaitkum ir Eugenijum Norkum - keturi lietuviai moksleiviai: Rasa Sukackaitė, Laurynas Riauba, Pranas Japertas ir Aurimas Stulpinas. Su jais, ką tik iš Makgilo universiteto atgabentais, pasikalbėjome:

- Rasa, kokioje mokykloje mokaisi? Kas dėsto chemiją ir kaip atsitiko, kad atsidūrei Kanadoje?

Mokausi Vilniaus tikslųjų, gamtos mokslų ir technikos mokslų



Moksleivių chemikų Tarptautinės Olimpiados dalyviai lietuvičiai su savo vadovais ir monrealiečiais.

licėje, kur chemijos mus moko Jonas Lagunavičius. Chemija susidomėjau nuo pačios į licijų įstojimo dienos. Mano supratimu, tatau įdomus mokslas. Juo domėjaisi daugiau negu reikia per pamokas. Sprendžiau daug uždavinių, paskui dalyvavau mieste, Lietuvos ir Pabaltijo šalių olimpiadose, kur mano rezultatai būdavo visai neblogi. Mano galva, tokiam susidomėjimui gan svarbu mokytojo išsilavinimas, jo dėstymo būdas ir moksleivio potraukis. Sakysime, man iš viso labiausiai patinka chemija, matematika, informatika ir užsienio kalbos.

- Ką įdomaus matei kelionėje ir šiame mieste, kur dabar atsidūrei - Monrealyje?

Kelionė tikrai buvo įdomi. Man patiko indėnų kaimelis, civilizacijos muziejus, Otavos parlamentas, Monrealio katedra, sv. Juozapo oratorija ir olimpinis stadionas.

- Kas Tave, Laurynai, paskatino domėtis chemija?

Gyvenu kartu su broliu Justinu, mama ir tėtė. Mes visi sutariame gerai. Mokydamasis Klaipėdos „Ažuolyno“ gimnazijoje, kur geriausiai dėstomi tikslieji mokslai, todėl jau nuo 8 klasės pamėgau ir chemiją, kurios mokytojai tikrai gerai išmanė savo dalyką ir mokėjo jį sudominti mus, moksleivius. Kad mano susidomėjimas dar labiau padidėjo, kultas ir Osvaldas Paplauskas.

- Ką gali papasakoti apie Monrealio olimpiadą?

Sioje olimpiadoje dalyvavo atstovai iš 53 valstybių. Iš viso chemikų buvo suvažiavę apie 200. Mums reikėjo keleriopai varžytis: spręsti uždavinius ir atlikti praktinius darbus. Praktinis darbas buvo gana sudėtingas, todėl mažai kam pasisekė jį kaip reikiant

išspręsti. Teorinis uždavinys irgi sunkus. Per olimpiadą mus nemažai vežiojo, todėl galėjome pamatyti olimpinį stadioną, Botanikos sodą, Kanados sostinę Otavą ir senovinį miestą Kvebeką, kur pamatėme krioklį.

- Prana, iš kur esi kilęs? Kaip sekasi mokslai? Kuo domiesi?

Mano giminė kilusi iš Žemaitijos, Latvijos pasienio miškų. Mokausi neblogai. Domiuosi daugeliu dalykų, bet gal labiausiai krepšiniu, kompiuteriu ir knygomis.

- Kokią sritį norėtum giliau pažinti ar joje dirbti?

Dar nesu aapsisprendęs, kokią chemijos sritį pasirinkčiau. Greičiausia - biochemiją, mano supratimu, daugiausia ateityje vilčių teikiančią mokslo sritį.

- Ką gali papasakoti apie olimpiadas?

Jau dalyvavau Kinijoje ir Rusijoje, kur gavau sidabro medalį. Dabartinė Monrealio olimpiada tikrai buvo gerai organizuota, įdomi ir man pasisekė spręsti uždavinius, tad ir turbūt dėlto laimėjau aukso medalį, nes pirmą manęs, atsidūręs vadinamojoje 21 eilėje korėjietis Si-hyuck Kang, kaip ir aš laimėjęs tokį patį medalį, tepralenkė mane vienu tašku. Po manęs buvo iš Lenkijos Rafal Loske - 19, iš Rusijos Ilja Riabinkine - 18, iš Vokietijos - Dmitrij Rappoport - 17 ir kiti.

- Ar žinai, Aurimai, pasaulyje tokį chemiką, kuris buvo labai tikintis ir labai garsus? Kas, tavo supratimu, sukūrė tokią sudėtingą įdomią medžiagą mislingą begalinę visatą? Ką girdejai apie Marsą?

Didžiama garsų XVIII-XIX a. chemikų buvo tikintis, tačiau vardų ir pavardžių negaliu prisiminti. Man nekelia jokių abejonių, kad visatą sukūrė Dievas. Tik mes esame pernelyg paprasti ir riboti žmonės, kad ją suprastume. Apie Marsą žinau daug, nes prieš dešimt metų juo labai domėjaisi. Žali žmogeliukai gal kiek naivu, tačiau gyvybės ten gali būti...

- O pats ar lankai bažnyčią? Kodėl? Ar tavo mokyklos bičiuliai yra tikintis? Kokios nuotaikos ir kokia dvasia vyrauja Jūsų šeimoje, mokykloje ir visoje aplinkoje?

Pats lankau bažnyčią - tai mano tretieji namai. Sovietmečiu visą vasarą išbūdavau pas senelius Siauliuose. Jie mane parengė Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo

Vienuolės ieško savo vietas visuomenėje

I pirmąjį Lietuvos istorijoje seserų vienuolių suvažiavimą susirinko per 600 šios bendruomenės atstovų iš 32 šalies vienuolijų. Atvyko užsienio vienuolijos atstovų iš Vokietijos, JAV, Kanados.

Sv. Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje prasidėjęs suvažiavimas persikėlė į Vytauto Didžiojo universiteto salę. Kauno arkivyskupas metropolitas Audrys Tamkevičius perskaitė šia proga suvažiavimo dalyvėms skirtą Vatikano valstybės sekretoriaus sveikinimą.

Ižanginiame žodyje vienuolių iniciatyvą pasveikino ir Lietuvos vyskupų pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis. Teigdamas, kad seserų pasirinktas kelias priešingas šių dienų vartotojiškam mentalitetui, A.J. Bačkis paragino susimąstyti apie misiją Bažnyčioje ir pasaulyje, atsiliepti i naujus visuomenės ir Bažnyčios iššūkius.

Visuotinio seserų vienuolių suvažiavimo dalyvių vardu buvo išsiųsta telegrama i Romą popiežiui Jonui Pauliui II. Suvažiavime buvo skaitomi pranešimai, kuriuose apžvelgta bendruomenės narių veikla okupacijos metais ir atgavus Lietuvos nepriklausomybę, kalbama apie vienuolių vietą šiandieniniame gyvenime ir pasaulyje. „L.R.“

Sakramentui, kurį man suteikė kardinolas Vincentas Sladkevičius. Tada būvau aštuonerių metų. Kai netekau kelių artimų žmonių, tikrai bažnyčioje rasdavau paguodos. Šiuo metu giedu Vilniaus Kalvarijų bažnyčios chore.

Tikrų tikinčių klases draugų žinau gal tris, kokie septyni - šiaip sau artimi, o visi kiti - apie aštuoni - nei šioke, nei tokie.

Mūsų nuotaiką ir dvasią galima būtų šiaip apibūdinti: nors viskas praeina, bet tatau trunka labai ilgai. Kartais būna gera ir linksma. Kitiems - gal kiek kitaip.

Visiems keturiems, atvykusiems iš Lietuvos, Redakcijos ir savo vardu linkime sėkmės pasirinkti įdomią specialybę, pasizvalgyti po Kanadą ir parsivežti namo ne tik daug įspūdžių, bet ir pasisemti dvasinio peno, kurio dažnai taip trūksta mūsų dabarčiai. Prašyčiau grįžtus maloniai pasveikinti švietimo ir mokslo ministrą prof. Z.Zinkevičių, savo Tėvelius, chemijos mokytojus ir visiems jiems už viską savo ir mano vardu padėkoti.

Su moksleiviais kalbėjosi kun. K.J. Ambrasas

Kad neišslystų žemė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Lietuvis išliks lietuviu tol, kol jis bus geras...“ Į šią gerumo sąvoką prelegentas, matyt, įtraukė ir psichologinius, ir dorovinius, ir religinius komponentus.

Tad visom išgalėm saugokim šį savo charakterio ir sielos brangakmenį - gerumą. Priešingu atveju žemė išslyš iš po kojų...

„L.L.“

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taso savo nuožiūra.

VADAI IR VADEIVOS

Rašo dr. Jonas Kunca

Be vadų apseiti negalima. Įstaigom, įmonėm, bendrovėm ir net partijom kas nors turi vadovauti. Be vadų neapseina ir valstybės. Kadangi nuo vadovavimo priklauso minėtų institucijų darbo sėkmė, mums verta susipažinti su savybėm, kurias privalo turėti asmuo pretenduojąs būti vadu.

Daug autorių nagrinėjo garsių vadų charakteristikas ir mėgino surasti bendrus bruožus sėkmingų vadų. Pagal H.Gardner, geras vadas privalo turėti plačius gabumus: matematikoj - logikoj, lingvistikoj, gabumą susidaryti bendrą vaizdą pasaulio aplinkoj, muzikoj ir mene, tarpasmeniuose ryšiuose ir savo paties pažinime. Nekiekvienas turi tokius plačius gabumus. Asmuo su jais gimsta, ir tik 30% inteligencijos įgyja besimokydamas ir savo šeimoj. Gabių vaikų gimsta apie 10%, labai gabių tik 1 iš 1000. Tie paskutiniai gali siekti aukščiausio išsilavinimo bet kurioje pasirinktoje šakoje. Leonardo De Vinci buvo vienas iš žymiausių menininkų, bet kartu ir puikus matematikas ir net naujų ginklų kūrėjas.

Būti geru vadu privalo turėti platų gabumų repertuarą, nes tai padeda logiškai galvoti ir surasti išeitį kad ir painiose sąlygose, kurios verčia greitai veikti.

Logiškas galvojas asmuo sugeba išreikšti savo mintis aiškiai ir trumpai. Tuo jis įtikina mases savo užsibrėžto tikslo naudingumu. Mases patraukia vadai, kurie turi aiškia programą naudingą ne tik vadui, bet ir jo pavaldiniams ar pasekėjams. Pasitikėjimui vadu *neužtenka jo geros programos* - tikslo. Jo sėkmingas vykdymas įtikina žmones, net ir priešus, kad jis yra tikrai gabus vadas, kuriam verta pasitikėti. Su tokiu vadu žemiau stovintys mielai bendradarbiauja. Buv. prez. Truman'as va kaip apibūdino vadą: „Tai vyras, kuris įtikina mases mielai dirbti tą, ko jos

Lenkų rinkimų akcija dar neapsisprendė

Lietuvos lenkų rinkimų akcija (LLRA) kol kas neapsisprendė, kokį kandidatą parems per metų pabaigoje rengiamus Lietuvos Prezidento rinkimus. Vilniuje posėdžiavusi LLRA taryba atidėjo šį klausimą iki rugpjūčio pabaigos.

LLRA pirmininkas Janas Senkevičius Eltos korespondentui sakė, kad tarybos nariai įpareigojo šios politinės organizacijos vadovybę pradėti derybas su visais asmenimis, iki šiol pareiškusiems apie ketinimą kelti savo kandidatūrą Prezidento rinkimuose. „LLRA vadovai turi išsiaiškinti, kuris iš galimų kandidatų geriausiai supranta lenkų tautinės mažumos problemas, kuris jas galėtų geriau spręsti“, - sakė J.Senkevičius.

Derybos turi pasibaigti iki rugpjūčio pabaigoje rengiamo naujo LLRA tarybos posėdžio.

„Jeigu mes nesurasime tinkamo kandidato iš tų asmenų, kurie jau pareiškė apie ketinimus kelti savo kandidatūrą į Prezidentus, tuomet ieškosime kandidato savo gretose“, - tvirtino LLRA pirmininkas.

tikrumoje nenorėtų“. Atrodytų, kad turėjimo drašos, pasišventimo vizijos, savim pasitikėjimo, energijos ir ištvermės geram vadui pilnai užtektų. Tikrumoje taip nėra. Čia įeina kitas faktorius: pasekėjų norai ir vado sugebėjimas juos patenkinti. Tik plataus sugebėjimo vadastinkamai pasirenka, ką ir kaip reikia vykdyti. Dažnai iš 100 problemų galima tuoj pat pradėti spręsti tik vieną ar kelias. Nutardamas vadas atsižvelgia į momento ir ateities pasekas to ar kito užsimojimo. Vietoj sugriauti socialistinį žemės ūkį ir patenkinti prieškomunistinius žmonių sentimentus, jis supras, kad pirmiau reikia suplanuoti, ką daryti su aplėstom žemėm, kad nenutrūktų produkcija. Gabus vadas suvokia, kad gera organizacija yra sėkmingas įmonės ar valstybės pamatas, be kurio nesilaikytų pastatytas namas. Atspėti prioritetą yra valstybės vyro vienas iš svarbiausių atributų. Bejo būtų padaryta daug klaidų, dėl kurių nukentėtų įmonė ar valstybė.

Reikia pridėti, kad ir geri vadai turi nemažai priešų, kurie veikia išpavydo ir išpasalų. Bet dėl to sumanus vadas nenukryps nuo užsibrėžto kelio ir galų gale laimės.

Matome, kad būti vadu *neužtenka to norėti. Privalo būti priaugusiam šitam atsakomamam darbiui. Be plataus gabumų repertuaro, atseit be plačios inteligencijos, asmuo vadovavimui netinka, nes nesugebės tinkamai spręsti daugybės problemų.*

Tarpasmeninių santykių dominavims nereikia, kad vadui reikia visiem ploti per petį. *Ko reikia, tai suprasti organizacijos narių problemas ir lūkeščius ir mėginti juos teigiamai išspręsti.*

Pagaliau vadas turi pažinti pats save. Jei jis yra impulsyvaus charakterio, jam reikia pažaboti savo impulsus ir užleisti vietą logikai ir objektyvumui.

Si kartą sustojom prie vadų ir vadeivų tinkamumo vertinimo. Ypač prieš valstybės prezidento rinkimus šis klausimas mums ir Lietuvos broliam yra labai svarbus. Atiduodant balsą už aukščiausią valstybės vadą, verta gerokai pasvarstyti ar jis yra tinkamas tokiam atsakomamam darbiui.

Pagal statistikas, Lietuvoj turėtų būti apie 3700 plačios inteligencijos žmonių. Pasirinkti yra iš ko.

Politiniai kaliniai palaikys V.Landsbergį

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga yra nusprendusi nekelti savo atstovo šalies Prezidento rinkimuose, o palaikyti konservatorių lyderio Vytauto Landsbergio kandidatūrą.

„Nenorime suskaldyti dešiniųjų elektorato“, - žurnalistams sakė sąjungos pirmininkas Povilas Jakučionis.

P.Jakučionis informavo, kad šiuo metu vyksta pasitarimai su pačiu V.Landsbergiu, premjeru Gediminiu Vagnoriaus ir kitais konservatorių lyderiais dėl taktikos ir veiksmų koordinavimo per Prezidento rinkimus.

Šalies kelias į ateitį - su kliūtimis

Raginta pasitikėti savimi

Per Lietuvos televiziją kalbėdamas Prezidentas Algirdas Brazauskas, ragino Lietuvos gyventojus pasitikėti savimi ir nenusiminti dėl Europos Komisijos neigiamos išvados apie Lietuvos galimybes kitų metų pradžioje pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Svaistytos biudžeto lėšos

A.Brazauskas tikisi, kad bus paspartinta žemės ūkio reforma ir paremtos produktyviai dirbančios žemės ūkio bendrovės.

Prezidentas priminė, kad neseniai valdžios institucijos priėmė kardinalius sprendimus žemės reformų srityje. A.Brazauskas apgailestavo, kad nuo kovo mėnesio žemės reforma beveik sustojusi. „Tačiau visą tą laiką dirbo šią reformą vykdančios institucijos, įsikūrusios kiekviename rajone, kiekvienoje seniūnijoje.

Šių institucijų išlaikymas kainavo nuo 6 iki 10 mln. litų per mėnesį. Tokiu būdu buvo beprasmiškai švaistomos biudžeto lėšos“, - teigė Prezidentas.

Valstybės vadovas paragino paremti produktyviai dirbančias žemės ūkio bendroves. Jis teigė, kad 17 procentų žemės ūkio naudmenų naudojančios bendrovės pagamina apie 40 procentų visos žemės ūkio produkcijos.

Reikia solidesnių santykių

A.Brazauskas savo santykius su Seimu vadina dalykiniais, nors pasigenda solidumo ir bendravimo kultūros. A.Brazauskas teigė negalis pasakyti, kad šios kadencijos Seimas dirba nepakankamai ar blogai. „Priimta per 200 naujų įstatymų ir apie 100 įvairių nutarimų“, - sakė valstybės vadovas.

Valstybės vadovas priminė, kad iš aštuonių jo nepasirašytų įstatymų vienas buvo Seime priimtas su Prezidento pasiūlytomis pataisomis, o daugelyje kitų vėliau buvo padarytos atitinkamos pataisos kitokiais būdais.

Gerai žodžiai Vyriausybei

Vertindamas Vyriausybės darbą, Prezidentas sakė suprantąs kartais atsirandančias šios institucijos darbe klaidas. „Vyriausybė dirba labai produktyviai - priimama gausybė įvairiausių sprendimų. Toks ryžtingumas spręsti esamas ir išskylančias naujas problemas pateisina kai kuriuos trūkumus“, - kalbėjo valstybės vadovas.

Senos istorijos - be atsako

„Per keturis metų mėnesius į Lietuvos ekonomiką investuota per 130 mln. litų. Tikiuosi, kad iki metų pabaigos šioje srityje bus pasiekta

didelė pažanga. Be to, pastaruoju metu paspartėjo privatizacija, nuolat su pertekliumi įvykdomas biudžetas. tai džiugina“, - sakė A.Brazauskas.

Tačiau Lietuvos vadovas apgailestavo dėl kai kurių neišspręstų ekonominių ir socialinių problemų. Tarp jų paminėtas „Vnešekonobank“ įsiskolinimo Lietuvos fiziniams ir juridiniams asmenims klausimas.

Prezidentas piktinosi, kad Finansų ministerija neišnaudoja visų galimybių išspręsti šią problemą.

Nusikaltėliai dar nepažaboti

A.Brazauskas sunerimęs dėl didėjančio nusikalstamumo Lietuvoje bei dėl nelegalių migrantų gausėjimo.

„Nors kai kurių rūšių nusikalstamų sumažėjo, bendra tendencija lieka ta pati - nusikalstamumas auga“, - kalbėjo valstybės vadovas.

Prezidentui kelia nerimą pagausėję išpuoliai prieš užsienio diplomatus. „Su tokiu gatvių chuliganizmu reikia ypač aktyviai kovoti“, - mano A.Brazauskas.

„Daug nusikaltėlių nepagauta. Vieni jų slapstosi Lietuvoje, kiti pabėgą užsienį. Neaišku, kaip jie sugeba pabėgti, kodėl jų pėdsakus dažnai pameta mūsų teisėsaugos institucijos“, - sakė valstybės vadovas.

Smūgis valstybės prestižui

Pasak Prezidento, valstybės prestižui didelis smūgis buvo suduotas dėl Seimo nario Audriaus Butkevičiaus poelgio.

„Gera, kad Seimas šiuo klausimu elgiasi principingai, kaip ir turi būti tokiais atvejais. Turime parodyti pasauliui, kad su kyšininkavimu ir korupcija aukščiausiuose valstybės valdžios sluoksniuose nesitaikstysime“, - tvirtino A.Brazauskas.

Salies diplomatijos pergalė

Sio mėnesio pradžioje Vilniuje vykusią konferenciją tautų sambūvio klausimais Prezidentas Algirdas Brazauskas vadina „neiliniu įvykiu Lietuvos ir viso regiono valstybių politiniame gyvenime“.

„Ši konferencija yra didelis pasiekimas mūsų diplomatinėje veikloje, įrodant Lietuvos valstybės sugebėjimą nustatyti gerus santykius su visomis kaimynėmis“, - teigė valstybės vadovas.

Rugsėjo 5-6 dienomis Vilniuje surengtoje konferencijoje „Tautų sambūvis ir geri kaimynų santykiai - saugumo ir stabilumo Europoje garantas“ dalyvavo Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Ukrainos, Baltarusijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, Slovakijos Prezidentai bei Rusijos premjeras.

„Lr.“

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį, įrašykime „Tėviškės Aidas“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

TRUMPAI

Sveicarijoje vykusiame klasikines muzikos ir jos atlikėjų festivalyje aštuoniolikametis lietuvių pianistas Kaspars Uinskas laimėjo 1997 metų Reuters jaunųjų menininkų stipendiją.

Reuters fondas stipendiją skiria kasmet jauniems talentingiems muzikams. Stipendiją sudaro 12 tūkst. Sveicarijos frankų (7 tūkst. 900 dolerių). Be jos, pianistas dar gavo pakvietimą ir kitais metais dalyvauti festivalyje, kuris vyksta Sveicarijos Alpių kurorte Verbjere.

Nugalėtojas renkamas dvi savaites, per kurias vyksta perklausos ir seminarai.

K.Uinsko atlikimą vertino du fortepijono specialybei dėstytojai iš Niujorko Julliardo mokyklos - Josephas Kalichsteinas ir Bella Davidovich, 1949 metais laimėjęsi F.Chopino konkursą Varšuvoje.

K.Uinską studijuoja muziką Lietuvos sostinėje Vilniuje.

Vilniaus „Žalgirio“ futbolo klubas pradėjo Europos taurių laimėtojų taurės turnyrą. Pirmosiose atrankos varžybose vilniečiai savo aikštėje sužaidė su Beer Sevos „Hapoel“ (Izraelis) 0:0.

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas Baltarusijos vadovui Aleksandrui Lukašenkai nusiuntė laišką, kuriame, be kita ko, pareiškė susirūpinimą spaudos persekiojimo faktais kaimyninėje valstybėje.

A.Brazauskas sakė, kad laiške A.Lukašenkai primena neatimamą žurnalistų teisę gauti ir platinti informaciją.

Pasak Prezidento, atkreipiamas A.Lukašenkos dėmesys, kad nė vienoje demokratinėje valstybėje žurnalistai nėra persekiojami už savo pažiūras.

„Manau kad tokia nuostata bus deramai įvertinta Minske“, - vylysli Lietuvos vadovas.

A.Brazauskas informavo A.Lukašenką gavęs Baltarusijos saugumo institucijų suimto Rusijos visuomeninės televizijos žurnalisto Pavlo Seremeto motinos Liudmilos Sermet laišką.

Centrinis vertybinių popierių depozitoriumas pateikė šimto didžiausių Lietuvos bendrovių duomenis.

Iš šimto didžiausių Lietuvos bendrovių per pirmąjį šių metų pusmetį didžiausia pažangą padarė „Mažeikių nafta“.

Jos apyvarta, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, padidėjo 171 procentu.

Per šešis mėnesius šiemet naftos bendrovė pardavė produkcijos ir suteikė paslaugų už 1 mlrd. 41,8 mln. litų, pernai - už 384,5 mln. litų.

Grynojo pelno naftos perdirbėjai pirmąjį pusmetį gavo 17,7 mln. litų, pernai nuostolio buvo 56,4 mln. litų (visų 1996 metų nuostolis - 17,79 mln. litų).

„Sveiki, žmonės! Man čia patinka“, - taip Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pasveikino penktojo tarptautinio festivalo „Visagino country“ žiūrovus ir dalyvius. „Paukšteliai čilba. Vėjelis pučia. Gerai. Bet kai kada reikia ir perkūno. Arba kantri festivalio“, - laikydamas molinį alaus bokalą scenoje kalbėjo kandidatas į Lietuvos Prezidentus.

Jubiliejiniam kantri muzikos festivalyje dalyvavo 81 atlikėjas iš Amerikos, Lenkijos, Latvijos, Rusijos, Lietuvos. „Visagino country '97“ akreditavosi 80 žurnalistų, iš kurių buvo tik viena muzikologė iš užsienio - Sankt Peterburgo.

Festivalio organizatorių manymu, Visagino stadione vykusį festivalį aplankė 12-15 tūkstančių žmonių. Šalia stadiono išaugo nedidelis palapinių miestelis.

I paskutinę kelionę Lietuva palydėjo Seimo narį, buvusį ambasadorių, Lietuvos mokslų akademijos akademiką, Vilniaus universiteto profesorių Raimundą Leoną Rajecką.

Vilniaus laidojimo rūmų didžiojoje salėje, sunkiai tilpo ateinantis atsiveikinti. Su gėlimis ir vainikais ėjo buvę mokyklos ir studijų draugai, kolegos, bendraminčiai, mokiniai. Paskutinę pagarbą Raimundui Rajeckui atidavė Seimo nariai, ministrai, diplomatai, mokslininkai.

„Raimundas Rejckas buvo didelis mokytojas, mokslo ir valstybės žmogus“, - prie kapo duobės Rokantiškių kapinėse pasakė Valstybinės laidotuvių komisijos pirmininkas, Seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidziūnas.

Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis atsisveikinimo kalboje prisiminė Sajūdį, iniciatyvinę grupę, sprendimus, dokumentus, kuriuos rengiant, pasak kalbėtojo, „dalyvavo įžvalgaus proto žmogus, tremtinio sūnus, akademikas“.

Minėdamas paskutinį R.Rajecko gyvenimo tarpsnį, Seimo pirmininkas sakė, jog velionis, žinodamas, kad laiko liko nedaug, apsisprendė jį paskirti kovai su Lietuvos blygybėmis, „atitolo nuo tos jėgos, kurią smerkė, ir artėjo prie tos, kurią matė galinčią kovoti su tomis blygybėmis“.

Diplomatinę misiją Lietuvoje baigiančiam Rumunijos laikinajam reikalų patikėtiniui Vilniuje N.Craciun įteiktas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-jo laipsnio ordinas. Apdovanojimą įteikė Prezidentas A.Brazauskas.

Prezidentas pažymėjo, kad per tuos kelerius metus, kai rumunų diplomatas dirbo Vilniuje, Lietuvos ir Rumunijos santykiai buvo nuolat plėtojami.

Išvyka į Verkių ir Pavilnių regioninius bei Trakų istorinį

nacionalinį parkus apibūdino aplinkos apsaugos ministras I.Lazdinis.

Joje dalyvavo ir statybos bei urbanistikos ministras A.Caplikas, kultūros viceministras N.Puteikis, Seimo nariai R.Ozolas ir A.Vaišnoras, Vilniaus apskrities viršininko administracijos bei sostinės savivaldybės atstovai.

Trakų istoriniame nacionaliniame parke pareigūnų delegacija pastovėjo prieš garažus, bjaurojančius Trakų vaizdą prie pat įvažiavimo į šį miestą, pavaikščiojo apie T.Dekaniškės pilį prie Skaisčio ežero, sumūrytą vandens apsaugos zoną (joje statyti pastatus draudžiama).

Abi šios statybos yra neteisėtos, teismas įpareigojo jų savininkus pašalinti trūkumus, tačiau pastatai stovi kaip stovėjo. Takelis palei T.Dekaniškės pilies tvorą rodo, jog juo einama dažnai: daug kam įdomu pasidairyti į šį gruziniškos architektūros statinį, išdygusi buvusios kuklios lietuviškos trobelės vietoje. Sugadintas tapo ir visas šis kaimelis prie ežero.

Pilies vartus saugo didelis šuo, tad pasikalbėti su jos šeimininkais nepavyko.

Vieni pareigūnai svarstė, jog teismai turėtų kontroliuoti, ar vykdomi jų įpareigojimai, ir bausti (R.Ozolas siūlė neteisėtai pastatytus namus griauti, pasikvietus į pagalbą „Aro“ policiją), kiti kalbėjo, jog tvarkos parkuose nebus tol, kol jais rūpinsis skirtingos žinybos.

Baltarusijos užsienio reikalų viceministras Michailas Chvostovas nepatvirtino oficialiojo Minsko ketinimo vėl dislokuoti branduolinį ginklą šalies teritorijoje.

Neseniai interviu laikraščiu „Beloruskaja gazeta“ prezidento patarėjas Sergejus Posochovas sakė, jog būtų tikslinga sudaryti koaliciją prieš NATO ir grąžinti taktinį branduolinį ginklą į šalies teritoriją. Anot S.Posochovo, tai atitiktų Baltarusijos nacionalinius interesus.

Surengoje spaudos konferencijoje viceministras M.Chvostovas pareiškė, kad branduolinio ginklo dislokavimas Baltarusijoje „pažeistų tarptautinius susitarimus“.

Pastaruju metu pastebimai padidėjęs Lenkijos zlotas kursas, kai kurių ekspertų teigimu, greičiausiai pareikalautų, jog į valiutų prekybą įsikištų Lenkijos bankas, kad būtų išvengta neigiamų stipraus zlotu padarinių šalies ekonomikai.

Centrinis Lenkijos bankas neseniai paskelbė ketinąs dar labiau sugriežtinti pinigų politiką savo nuožiūra, nes komerciniai šalies bankai nepakankamai padidino paskolų bei indėlių palūkanas vartojimo paklausai sumažinti.

Nacionalinis Lenkijos bankas, norėdamas sumažinti nacionalinės valiutos kursą, supirko zlotų už 20 milijonų Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių, tačiau, kaip tvirtina ekspertai, zlotas vis dar pavojingai per brangus.

Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas patvirtino valstybės ketinimus netrukus likviduoti darbo užmokesčio įsiskolinimą kariškiams ir biudžetinės sferos darbuotojams. Kalbėdamas Kremliuje per valstybinių apdovanojimų įteikimo ceremoniją jis teigė, kad šalyje jau prasidėjo stabilizacijos procesas.

Rusijos gyventojai pritaria daugumai Rusijos vyriausybės iniciatyvų, tačiau ministrų kabineto pažadus vertina skeptiškai. Tai rodo visuomeninės apklausos rezultatai.

Daugiau kaip pusė Rusijos piliečių - 55 proc. - netiki, kad vyriausybė sugebės surinkti mokesčius iš jų nemokančių žmonių. Tiek pat žmonių (55 proc.) netiki, kad kariškiams bus išmokėti vėluojantys atlyginimai iki rugsėjo 1 dienos, o iki sausio 1 dienos - išmokos biudžetinių įstaigų darbuotojams (54 proc.). Šiais vyriausybės pažadais tiki mažiau kaip trečdalis gyventojų (nuo 29 proc. iki 31 proc.). Tokius duomenis pateikė Visuomenės nuomonės fondas, rugpjūčio pradžioje apklausęs 1500 šalies miestų ir kaimų gyventojų.

Irano prezidentas Mohammadas Khatami pareiškė esąs pasiryžęs šalyje įgyvendinti plačią reformų programą.

„Esu pažadėjęs žmonėms įvykdyti savo planus, - pasakė M.Khatami televizijos interviu, kuri davė pirmą kartą po rugpjūčio 4 dienos, kai buvo prisaiškintas prezidentu. - Žmonės supranta, kad didžiosios dalies sunkumų negalima įveikti iš karto. Noriu jiems garantuoti dėl savo vyriausybės dorumą“.

M.Khatami pareiškė, jog pirmiausia stengsis išspręsti šalies ekonomines problemas. Rugsėjį bus pradėtas rengti naujas biudžetas, kurio projektas bus pateiktas parlamentui lapkritį. Irane nauji biudžeto metai prasideda kovo mėnesį.

„Tikimės, kad naujame biudžete atsispindės šalies ekonomikos plėtros ir socialinio teisingumo darba“, - pasakė prezidentas.

Odesoje buvo sulaukytas įtariamasis laikraščio „Večerniaja Odesa“ vyriausiojo redaktoriaus žudikas. Odesos pareigūnų teigimu, tai buvo politinė žmogžudystė.

Vyriausiasis „Večerniaja Odesa“ redaktorius Borisas Derevianka buvo nužudytas pakeliui į darbą.

Ukrainos generalinio prokuroro pareigas einantis Olegas Litvakas per spaudos konferenciją Kijeve pareiškė, kad B.Derevianka galėjo būti nužudytas dėl jo „kritinių straipsnių apie netvarką Odesoje ir Odesos regione“.

O.Litvako teigimu, kiti motyvai, dėl kurių galėjo būti nužudytas žurnalistas, - tai B.Dereviankos, kaip deputato, veikla Odesos savivaldybėje bei asmeninės priežastys. Atskiros tarytojų grupės tiria kiekvieną šią versiją.



Rašytoja, poetė, vertėja

Daugel mūsų tautos dukrų ir sūnų išsibarstė po mūsų planetos įvairias šalis, kaip šiaurio vėjo pabarstyti rudens lapai. Juos negailestingai nupūtė raudonojo siaubo grėsmė. Iš Rytų atžūsi prievartos ir žmogaus paniekimo banga nušlavė nuo tėvynės laukų, įstaigų, mokyklų, meno šventovių pačias pajėgiausias, brandžiausias ir daug žadančias tautai jėgas. Viena iš tokių kūrybingų asmenybių, Petrapiilyje, Rusijoje gimusi, bei Rokiškyje baigusi gimnaziją ir visą savo jaunatvišką kūrybinį įkarštį pradėjusi lieti plunksna dabartinė losandžielietė Elena Nakaitė-Arbačiauskienė (Arbienė), pasivadynusi ALĖ RŪTA. Ji mielai sutiko atsakyti į kai kuriuos klausimus, su kuriais supažindiname skaitytojus:

Pokalbis. Į kun. K.J. Ambrasos klausimus atsakinėja rašyt. Alė Rūta.

Kokie išlikę labiausiai įsimintini pirmieji įspūdžiai iš Jūsų vaikystės dienų, praleistų Lietuvoje?

- Mano vaikystės pirmieji įspūdžiai: su kiek mažesne sesute buvom tik parvežtos iš Petrapiilio, Rusijos, kur buvom gimusios, į Rudžių kaimą, Kamajų parapiją. Žaisdavome sode, kieme - su viščiukais, žasiukais, žarstė smėlį, vilgydamos jį vandeniu, darėm ir saulėj kepėm „smėlio bandeles“... Buvo jauku tėvų globoje.

Jaunystė - ištisa vasarų idiliška simfonija kaime. Nors žiemą teko ir pavargti, pašalti, einant į Kamajų mokyklą pėsčia (2 klm.), vėliau važiuojant į Rokiškio gimnaziją arkluku (15 klm.). Mylėjau kaimą, tėviškę.

Kadangi studijavote literatūrą Kauno, Vilniaus ir Vienos universitetuose, tad kada ir kur ją teko dėstyti?

- Kaune studijavau metus, Vilniuje - užbaigiau. Vienoje - labai trumpai, nes karo metu universitetą subombardavo.

Literatūrą ir lietuvių kalbą dėsciau, dar studentė Vilniaus universitete, pilnai mokytojaudama Pedagoginio instituto Pavyzdinėje mokykloje, kiek vėliau - Vilniaus Technikume lektorė teisėmis, irgi kalbą bei literatūrą dėsciau vyrams, būsimiems inžinieriams, be to, ten įsteigiau technikams „literatūrų būrelį“ - jį gausiai ir noriai lankė karo metu, paklausti literatūrinių ir patriotinių mano paskaitėlių ir savais rašiniais bei eilėrašciais reikšti tėvynės meilę... Amerikoje dėsciau Lituanistinėje Seštadienių mokykloje.

Kaip po keliasdešimties metų vertinate savo pirmuosius straipsnius, literatūrinius kūrinius „Naujojoje Vaidiluteje“, „Ateities spinduliuose“, „Studentų dienose“, „Drauge“ ir kituose leidiniuose. Ar poezija ir vertimai (ir būtent, kokie) jums buvo kaip būtina saviraškos papildoma priemonė, ar tikrai kaip reikalingas duonos kąšniui priedas?

- Vertimą tik vieną pabandžiau - iš prancūzų autorias Gustave Flanbert „Madame Bovary“ išvertusi (laisvu stiliumi) - „Ponią Bovary“. Niekada nerašiau nieko dėl duonos kąšnio... Versti buvo įdomu, rašyti - įdomu... Matyt, buvo stiprus saviraškos potraukis... Pradžioje rašiau ir niekam nerodžiau.

Iš minimų žurnalų, kaip bendradarbė, ne tik jokių honorarų, bet ir paskatinamo žodžio nesu gavusi. Tik vaikams laikraštukas „Saltinėlis“ (redaktorius kun. Liudas Povilonis, vėliau vyskupas), pagirdavo mano rašinėlius ir prašydavo daugiau, net maldaknygę - dovaną atsiuntė. Ir studente tebebūnant, už mano pedagoginėm temom straipsnius „Lietuvos mokyklai“ ir „Tautos mokyklai“ - lektorius Pedagoginiame institute



Poetė ALĖ RŪTA su savo sūnum Arimantu, 1995 m. tragiškai žuvusiu.

Andrius Ašmantas (jaunas miręs) pagyrė ir mane ragino rašyti daugiau. Tai buvo moralinė parama. „Duonos kąšnio“ rašymu neuždirbau, studijuodama skurdau, bet gavau stipendiją - tai jau neblogai.

Ar dabar save laikote ateitininke, ar tie ryšiai su šia katalikiška organizacija jau seniai nutrūkę?

- Ateitininke esu nuo 3-cios gimnazijos klasės, buvau 7-toje kl. nubausta sumažinto elgesio laipsniu - už dalyvavimą mokseivių ateitininkų (tada uždraustų veikti) susirinkime Rokišky, šnipeliams mus valdžiai įskundus. Ateitininke esu iki šiol visa širdimi. Tačiau mano veikla su jaunesniais ateitininkais pamažu lėtėjo ir išnyko. Ateitininkai Centre, nei čia vietiniai nebekviečia į literatūrinės programos: arba nebelaiko ateitininke ar nepripažįsta rašytoja. Lietuvoje katalikų spauda irgi daugiau spausdina liberalius, o nepageidauja ateitininkų. Gal taip turi būti?...

Kokiais keliais pakliuvote į šaulių gretas? Kokia Jūsų nuomonė apie dabar atgaivintus ateitininkus ir šaulius?

- Kad atgaivinti ateitininkai - labai gerai! Dieve duok daugiau tokių ateitininkų, kaip prof. A. Žygas - Lietuvoje - reikia viską atnaujinti Kristuje...

Šaule pasidariau tapusi mokytoja. Paaikšinsiu: studijavau literatūrą Kaune vienus metus (1934-35). Neturėdama studijoms lėšų (buvo krizė ūkiuose) įstojau į Klaipėdos Pedagoginį institutą, nes ten gavau stipendiją. Baigiau (1935-37), mokytojau dvejus metus kaime. Tada ir šaule tapau - mokiau jaunimą tautinių šokių, sporto, skaičiau paskaitėles... Reikėjo kaimą įvairiai šviesti.

Tada 1939m. gavau darbo Vilniuje; pradžioje mokiau lenkus lietuvių kalbos, o paskui Konkurso keliu buvau paskirta mokytoja į Pedagoginio instit. Pavyzdinė

Kunigaikščių ir paprastų žmonių gyvenimas senovėje

Spaudai paruošė Marytė Sidlauskienė

(Tęsinys iš „T.A.“ Nr. 34)

Anglų ir prancūzų karalių pasiuntinys Lietuvoje

Apie to laiko drabužius ir papročius labai nedaug težinome. Svarbus ir retas yra jau dažnai minėto anglų ir prancūzų karalių pasiuntinio aprašymas, kur jis vaizduoja lietuvius nešiojus padrikus ant pečių plaukus. Moterys gi buvusios pasipuošusios visai kaip to laiko prancūzės pikardietės; ilgi, lig žemės klostyti drabužiai, plačiais atlapais per pečius, aukštai liemenyje pajuosti dirželiai, aptempti kiklikai, siauros ilgos rankovės. Kasas pindavo suraitant ant ausų, galvą pridengdavo gobtuvais arba skaromis.

Tas pats pasiuntinys leidžia mums truputi įžvelgti į Vytauto rūmus.

Atlikęs ambasadą pas kryžiuočius Dancige jis vyksta pas lenkų karalių (Jogailą), o iš ten pas Vytautą, „Lietuvos Didįjį Kunigaikštį ir karalių“. Mūsų valdova jis randa Valuinės Kremenece su jo žmona (jau Julijona), su vienu totorium ir daugeliu kitų kunigaikščių, kunigaikštienių ir daugybe riterių. Tas susitikimas turėjo būti 1421 m. liepos mėnesio pradžioje.

Kaip ir Jogailai, anglų pasiuntinys atliko savo „taikos ambasadą“. abiejų karalių vardu įteikė Henriko (anglų karaliaus) dovanas. *Matome tad, kad Vytautas ambasadoriui stovėjo visai lygiomis su Jogaila.*

Vytautas ambasadorių didžiai pagerbęs ir gražiai vaišinęs. Tris kartus kėlęs jam pietus prie savo stalo, kur sėdėjusi pati kunigaikštienė ir „saracenas“, totorių princas. Įsidėmėtina, kad dėl to totorių princas ambasadorius sakosi matęs valgant penktadienį mėšą ir žuvį. Vytautas turėdamas prie stalo svetimšalį svečią, penktadienio pasninko nelaikanti, tiekė mėsinių valgių kaip tik jam, o ne sau. Tai buvusi nepaprasta Vytauto kurtuazija savo svečiams, net jeigu jų papročiai arba religinės apeigos prieštaravo jo paties įsitikinimams. Lygiagrečio stalo vartojimas tokiose aplinkybėse turėjo parodyti tik darnų ortodoksizmo (čia suprask, kaip

mokyklą ir dar vėliau - į Technikumą. Visą dieną mokytojaudama, vakarais šiesiau studijas iki 1943 m., gavau diplomą. (Diplominis darbas - tema iš Marijos Pečkauskaitės kūrybos).

Studijuodama šaule nebebuvau, okupacijų gi metais ir ateitininkai buvo panaikinti (uždaryti). Išviejoje neįstojau į šaulių gretas (nemačiau prasmės), Ateitininkuose - esu Los Angeles A-kų sendraugių narė.

Kuo nuoširdžiausiai Redakcijos ir savo vardu dėkojame p. Alėi Rūtai už įdomius, sumaniam literatūriškai atautus klausimus. Linkime jai ir jos šeimai kuo geriausios kūrybinės sėkmės. Telydi dangus Jūsų, šeimos ir visų po pasaulį išsibarsčiusių lietuvių žingsnius.

griežtą laikymąsi tikybės dėsnių ir pareigų) ir tolerancijos gilumą... Ambasadorius pastebėjęs dar vieną totorių, kurio barzda buvusi žemiau kelių ir kuris per pietus savo kepūrės nenusiėmęs. Ghillerbert de Lannoy, Prancūzijos ir Anglijos karaliaus pasiuntinys lankęsis pas Vytautą 1414 ir 1421 m. Iš jo šeimos kilęs buves JAV prezidentas F.D. Rooseveltas. Vytautas davęs Ghillerbertui palydovų - du totorius ir šešiolika rusų ar valakų, be to, dovanų: dvi silko skrandas, šermuonėlių kailiukais apmuštas, keturis silko drabužius, ketverta arklių, keturis savo livrėjos drabužius (tokia tarnų uniforma), kapišonus (galvai apdengti gaubtuvus), dešimt išsiuvinėtų galvos apdangalų, keturias poras rusiškų tasetų (šarvų dalys, kurios dengdavo kelius, alkūnes ir t.t.), totorišką lanką su strėmėmis ir t.t. Didžioji kunigaikštienė jam davusi aukso grandinę ir didelį totorišką floreną nešioti po kaklu prie livrėjos. Apdovanoti buvo ir ambasadoriaus palydovai, iš kurių vieną, vardu Lambi, jis tuojau išsiuntęs pas anglų karalių, matyti, su pranešimu.

Apleidęs Lietuvos teritoriją, ambasadorius atsidūrė tikroje Totorijoje. Bet Vytautas ir ten dar globojo guvų diplomata.

Aplankęs Vilnių ir Trakus per pirmąją savo kelionę 1414 m. jis rašo: „Minėtas Vytautas, Lietuvos princas, savo šalyje laikosi tokios garbės tvarkos, kad joks svetimšalis, ten atvykęs ir pravažiuojas, nieko pats neišleidžia; princas jiems teikia valgių ir juos saugiai veždina visur, kur tik jie nori nuvykti toje šalyje, be jokių kaštų ir išlaidų...“ Ta žiema buvusi nepaprastai šalta, ir gilus sniegas gulėjęs net per 28 savaites. Tik kovo mėnesį pasibaigė puikus rogių kelias ir teko roges pakeisti ratais. Tuomet Rusijoje ir Livonijoje daug žmonių sušalę ir išmirę.

Apie tai, kaip gyveno paprastas kaimo žmogus, galime tik spėlioti. Dėvėjo pilkai, pilkos buvo ir jo dieneles, mažai besiskiriančios nuo tų, kurios liko gyvos dar mūsų senelių atminime. Bado nekentėjo, o nederliaus metu buvo ir globa, nes kaip žinome, Vytautas rūpindavosi iš svetur gauti grūdų ir dalinti žmonėms.

Valstiečių trobos buvusios šiaudais dengtos, pailgos. Jose talpinosi ūkininkas su savo šeimyna, naminiams gyvuliams ir paukščiams. Vidury trobos buvo ugniakuras su aukštiniu dūmams išeiti. Kiekvienoje sodyboje būdavo pirtis, klėtis, klojimas, daržinė ir kt. Gyventa vienkiamiais. Liaudis dėvėjo paprastus drabužius, valgė kukliai, daugiausia moliniuose puoduose keptą maistą. Vyrų pakirpdavo trumpai plaukus ir barzdas. Moterys garsėjo nagingumu, mokėjo puikiai austi įvairius linų audinius. Apskritai „žmonės Lietuvoje buvo saikingi, taupūs, svečiams ypač vaišingi, iš prigimimo tylūs, mokėjo savo ir savo valdovo paslaptis stipriai saugoti.

(Duomenys paimti iš Lietuvos Istorijos - Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė.)

Melbourno Katalikių Moterų metinė šventė - Žolinė

Rašo Alisa Baltrukonienė

Yra parašyta, kad kai Dievas sukūrė pasaulį, viskas spindėjo grožiu, sukosi saulės ratai, harmonija vyravo aplinkoj. Visur buvo gera ir šviesu ir visi sutvertieji gyviai džiaugėsi pradėtu gyvenimu. Tik vienas Adomas nebuvo laimingas. Jis vaikščiojo nuliūdęs, nebuvo kas juo rūpintis. Kaž-ko jam trūko ir širdis kaž-ko ilgėjosi. Tai pastebėjęs Dievas tarė: „Negera žmogui būti vienam“. Ir jis sutvėrė Adamui draugę. Toji draugė buvo moteris. Ji buvo pirmoji kuri įprasmino draugystę. Ji ta ašis apie kurią sukasi žmonijos ratas.

Nuo to laiko, per ją, vystosi visokie draugystės ryšiai. Lietuvė išėivė moteris ieškojo tos draugystės savųjų moterų tarpe. Prieš 46-šis metus įkūrė Melbourno Katalikių Moterų Draugiją. Įkūrimo dieną pasirinko Žolinę - Svč. Marijos Dangun Emimo šventę, rugpjūčio 15d.

Siais metais Kat. Mot. D-jos moterys šventė savo šventę rugpjūčio 16d., šeštadienį, Melbourno Lietuvių Namuose.

Šventė pradėta šv. Mišiomis Lietuvių Namų Bendruomenės menėje, 1 val. p.p. Draugijos kapelionas, prel. dr. Dauknyš pasimeldė ir šv. Mišias atlaikė už visas mirusias ir visas gyvas Draugijos nares. Gerb. kapelionas iškėlė didelį Draugijos įnašą į Melbourno lietuvių gyvenimą. Paminėjo Draugijos pirmininkės Halinos Statkuvienės ilgą darbo metų įtaką į gerą Draugijos organizuotumą, nuosirdumą ir narių darbštumą. Pamaldos užbaigtos giesme „Marija, Marija“.

Kai pakviesti nuėjome į Klubu svetainę, radome penkias eiles baltai apdengtų stalų, dideliais kamelijos žiedais papuoštų. Prie stalų susėdo svečiai ir narės su savo antromis pusėmis, viso virš 70-ties asmenų. Po gražiai sukalbėtos kapeliono stalo maldos, visi buvo jaunesnių Draugijos narių aptarnauti karštais pietumis. Galima buvo pasirinkti - cepelinus ar mėsos kepsnį su daržovėmis. Dauguma pasirinko cepelinus, kurie tikrai buvo labai skanūs, su rūkytų lašiniųkų padažu. Po to dar vaišnomės skanomis p.Grybienės virtomis ponškomis ir pyragais.

Draugijos pirm. Halina Statkuvienė paskaitė gautą Draugijai pasveikinimą iš Aldonos Vyšniauskienės, kuri atstogauja Lietuvoje. Halina taip pat pranešė tolimesnę šventės eigą.

Tuo pat pasirodė keturi piemenukai, kurie sutartinai padainavo dvi daineles apie šienelį ir karvutes, vienam piemenukui gražiai pritariant trigubu skudučiu.

Irena O'Dwyer buvo paprašyta šventės programai ką nors parašyti. Gaila, kad ji atsidūrė ligoninėje, nes jai prireikė pakeisti širdies stimulatorių. Vistik ji pažadą ištesėjo ir ligoninėje parašė įdomų, humoristinį feljetoną, kurį visiems paskaitė sesė Vida Vaitiekūnienė.

O po to dar pasiklausėme Rasos Statkuvienės jausmingai skaitant poeziją apie gražią Lietuvos gamtą.

Šventės vaišėse dalyvavo ir Gabrieliūs Žemkalnis, po 7-nių

savaičių atostogų Lietuvoje, neseniai sugrįžęs. Jis parsivežė iš Lietuvos labai daug įspūdžių, bet čia vaišėse nebuvo gana laiko apie visus pakalbėti. Jis pasirinko tik papasakoti apie labdaros darbus Lietuvoje, apie Janiną Navickaitę, vargšų ir atstumtųjų globėją Vilniuje. Ji jam ir jo žmonai Danai padarė nepaprastai gerą įspūdį. Jie nustebto pamatę moteriškę, kuri galėtų būti banko direktore, aukšta valdininke ar gal politike. Ji aukšto ugio moteris, graži, elegantiškai dėvinti, apie 40 metų amžiaus. Sunku net ją sutapatinti su tokiu darbu. Tai moteris, kuri rūpinasi visų apleistais žmonėmis, kuriais niekas kitas nesirūpina, nei visuomenė, nei bažnyčia, nei valdžia. Tai žmonės aplyšę, sergantys. Surankioja juos iš visur, visokių kanalizacijos vamzdžių ir panašiai.

Gabrieliūs pasakojo, kad tą dieną Janina Navickaitė turėjo tik 20 litų, tai ji savo padėjėjai patarė pirkti tik juodą duoną, nes jos daugiau gaus negu bulkučių ar batonų. Gabrieliūs čia pat perdavė jai Kat. Mot. D-jos voką su 400 austr. dol., kurie pavirsta į 1200 litų. Tai nepaprastas jiems kapitalas už ką galima daug duonos nupirkti.

Janina Navickaitė paklausta ko tiems vargšams labiausiai reikia pasakė, kad reikia šiltų rūbų, kojinių ir batų, nes tie žmonės visą laiką vaikščioja, visą laiką ant kojų. Jie neturi vietos kur tuos batus nuusiimti, tai batų labai trūksta, ypač vyriškų.

Gabrieliūs paklausė, gal jiems geresnių kaip Solsprin vaistų reikia, gal antibiotikų? p.Navickaitė pasakė, kad antibiotikų gal ir reikėtų, bet jų reikia imti visą kursą, o to jie nedarys. Jie prie jos vieną kapsulę paims, o kitas kapsules megins parduoti ir pragrėti. Toki yra gyvenimo faktai. Taip yra.

Įdomu buvo klausytis Gabrieliūso toliau pasakojant, kaip kopijavimo mašina, kurią Janina Navickaitė gavo dėka Melb. Kat. Mot. D-jos, tapo jai nepaprastai naudingas įrankis. Tos kopijavimo mašinos pagelba ji turi visų apleistų žmonių pasų kopijas pasidariusi. Ir kai lavoninėje atsiranda iš tų apleistųjų miręs žmogus, kurio niekas nepažįsta, tai jie kreipiasi į Janiną Navickaitę, kuri turi visų jų kartoteką pasidariusi ir reikalas greitai būna išaiškintas.

Pasirodo Janina Navickaitė viską daro tiems vargšams. Neseniai ji surado vieną valgyklą kuri sutiko penkiems jos klientams, kiekvieną dieną duoti pietus. Ir visokių kitokių jų gyvenimo sąlygų palengvinimų ji vis ieško ir suranda.

Pasirodo, kad Lietuvoje kai kuriose vietovėse vyksta organizuotas vaikų elgetavimas ir greičiausiai ne sau tas jų uždabiavimas.

Katedra Vilniuje ir Iglulos bažnyčia Kaune vis pilnos žmonių. Gabrieliui užtruko priprasti prie giedamų šv. Mišių. Chorai geri, solistai aukštos klasės.

Draugijos pirm. Halina Statkuvienė padėjo. Žemkalniui už labai įdomų pranešimą. Pasidžiaugė naujai į Draugiją

(Nukelta į 7-tą psl.)

Adelaidė

Žolinės - Sventė. Mergelės Marijos Paėmimas į Dangu

Sv. Kazimiero Liet. bažnyčioje, kaip privaloma šventė, buvo švenčiama rugpjūčio 15d. Sv. Mišias kun. J. Petraitis aukėjo 9-tą ir 11-tą val. su pamokslu. 11 val. šv. Mišios buvo aukojamos už Liet. Kat. Moterų D-jos gyvas ir mirusias nares, dalyvavo D-jos valdyba, nares. Lekcija skaitė Judita Nekrošienė, Aušką atnešė B.A. Budriai, patarnavo A.Kubilius.

Sventė. Mergelės Marijos Paėmimas į Dangu yra Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos šventė. Jos šventimą nukėlėme į 16-tą ir 17-tą dieną rugpjūčio. 16-tą d. šešt. Liet. Radijo Valandoje kun. Dvasios Vadas tarė žodį, D-jos pirmininkė S.Vasiliauskiene perdavė v-bos paruoštą programėlę, kurioje paliesta Žolinė Lietuvoje, Draugijos v-bos šių metų darbai, įtarpuose giesmės, dainelė.

Marija Dangun paimta, tik žiedai, žiedai palikę Jos Kūno vietelėje... O Siela? Su Kūnu ir Siela Dangun paimta prie savo Sūnaus, Ji žvelgia į mus, kupinus prašymų, maldavimų, padėkos ir meilės iš šios žemelės ir į Ją sudėtos Vilties...

Sekmadienis - ši diena - mūsų šventė. Renkamės sv. Kazimiero parapijoje, šypsomės - ypatinga diena, atrodo, kad mūsų Draugijos Globėja Sventė. Marija taip arti, arti šiandien.

10.15 val. šventoji valanda Marijos Garbei, padėkai. Aušros Vartų Marija vėliavoje, nešama Draugijos narių S.Cipliesnės, F.Kazlauskienės ir A.Zakarevičienės veda mus, D-jos narės žengiamoje į sv. Kazimiero bažnyčia, kur jau išstatyti Sventčiausias spindis, žvelgia į mus. Altorijus dega žvakės. Puikios puokštės, sudarytos v-bos narės bažny. puošėjos S.Cipliesnės, prie Marijos statulos,

prie Altoriaus, ant Altoriaus, prie Sventčiausio. Taip švelnu - ružavų, baltų gladijolių žiedai, smulkiai žiedelių atspalvėliai.

Pirmininkė S.Vasiliauskiene pradeda skaitymus iš „Marijos Litanijos“. Rožinį praveda B.Budrienė. Prieš paslaptis 8-nios D-jos narės skaito švelnius, jautrius posmus skirtus Marijai. Marijos Litanija. Įeina mūsų Dvasios Vadas. Sventčiausio Sakramento pagarbinimas, palaiminimas. Taip gera pabūti Sventčiausiojo Akivaizdoje, pajusti Krisaus palaimą...

Sv. Mišios - jas aukoja mūsų Dvasios Vadas kun. Juozas Petraitis, pasipuošęs, mons. J.Antanavičius iš Lietuvos atsižustu žaliu arnotu. Viskas taip šventiška. Pamokslas, sveikinimas D-jai.

Sventina klebonas žolynėlius, paruoštas pintinėse, jas palaiko dvi v-bos narės - S.Cipliesnė ir S.Pusdešrienė. Lekciją skaito pirm. S.Vasiliauskiene, Aušką atneša S.Cipliesnė ir T.Gasiūnienė. Visos pasipuošusios tautiniais rūbais. Patarnavo A.Kubilius ir R.Jablonskis.

Tikinčiųjų maldoje paminimi mirusieji Dvasios Vada, vėliavos krikšto tėvas - B.Dičiūnas, mirusios narės ir mūsų Lietuva. Skamba N.Masiulytės-Stapleton vedamos ir vargonais palydimos, švelnios, jautriai išpildomos Marijos giesmės. D-jos narės išdalina visiems pašventintus žolynėlius.

Su nuosirdžia malda, skambia giesmė nuskambėjo ir mūsų Draugijos šventė. Tikimės ji pasiekė Mariją Danguje.

Buvo mielas, brangus mūsų pabendravimas maldoje su Draugijos Globėja Marija motinėle. S.P.

Adelaidės Ramovėnų susirinkimas

Rugpjūčio 19d., antradienį, 11 val., Adelaidės Lietuvių Namuose buvo susauktas Lietuvių Karių Veteranų Ramovės skyriaus informacinis susirinkimas. Pirmą kartą buvo pamėginta susaukti susirinkimą ne sekmadienį, bet paprastą dieną, nes daugumas skyriaus narių yra pensininkai ir jau nebedirba.

Atrodantiems šis mėginimas labai patiko ir susirinkimas buvo labai gausingas, dalyvavo beveik visi nariai su poniomis. Gražiai vėliavomis papuoštoje salėje, visiems susėdus prie skoningai padengtų stalų, susirinkimą pradėjo skyriaus pirmininkas J.Bočiulis, jau 20 metų išdirbęs ramovėnų valdyboje įvairiose pareigose.

Pirmininkas pakvietė į Garbės prezidiumą skyriaus kapeloną kun. Juozą Petraitį, MIC, Elena Bernaitienę ir Albiną Pocių, o susirinkimo pirmininku buvo pakviestas ramovėnas Antanas Serelis. Kadangi valdybos narių ponios paruošė dalyviams vaišes, tai buvo pakviestas ramovėnų kapelionas palaiminti stalus ir pasimelsti už metų bėgyje mirusius ramovėnus.

Po to skyriaus pirmininkas J.Bočiulis padarė pranešimą apie skyriaus veiklą. Daugiausia laiko užėmė aptarimas kaip iškilmingiau

paminėti Kariuomenės šventę, lapkričio 23d. Ramovėnai pageidavo, kad pakeliant ir nuleidžiant vėliavas būtų kariškai komanduojama, kad neatrodytu jog tai neorganizuota minia. Taip pat patarta per Tautos šventes ramovėnams pasipuošti tautinio rašto kaklaraiščiais ir į minėjimo programą įtraukti visus pajėgesnius ramovėnus, per Radijo valandą ir salėje per minėjimą.

Po visų diskusijų ramovėnas Vyt. Patupas davė pranešimą iš savo kelionės po Lietuvą. Pranešimas buvo įdomus ir kalbėtojas pasidžiaugė, kad gyvenimas pamažu Lietuvoje gerėja. Malonu, kad tie kurie turi progos apsilankyti Lietuvoje, pasidalina savo įspūdžiais ir mintimis su visais mūsų bendruomenės nariais. Ačiū jiems.

Po šito pranešimo, skyriaus pirmininkas, valdybos vardu padėjo visiems už gausią atsilankymą, o po padėkos žodžio susirinkimo pirmininkas Antanas Serelis susirinkimą uždarė, bet susirinkimas dar nepasibaigė, nes ramovėnų ponios paruošė gardžius užkandžius ir pavaišino visus su pyragais ir kava. Ačiū mūsų ramovėnų ponioms, kurios tikrai prisidėjo prie susirinkimo pasisekimo. Lauksime kito panašaus subūvimo. Alb. Pocius

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Garbės Prelato Prano Vaserio mirties 10 metų atminimui šv. Mišios bus aukojamos rugsėjo 28d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val. Mirė 1987.09.29.

Advokato Antano Fišerianirties 10 metų atminimui, miręs 1987 m. rugsėjo 1d. Jo motina Stasė užprašė šv. Mišias rugsėjo 1d. Švč. Marijos Aušros Vartų koplytėlėje Parapijos Namuose.

Karolis Prašmutas, irgi žymus visuomenės veikėjas, mirė 1985.09.14 Lietuvos Namuose Lietuvos Klubos posėdžio metu. Jo mirties 12 metų atminimui šv. Mišios rugsėjo 15d. aukojamos Švč. Marijos Aušros Vartų koplytėlėje, užprašė žmona Morta ir vaikai: Zita, Birutė, Linas su Onute.

Bronius Zumeris už savo mirusį Tėvelį **Bronių Zumerį** rugpjūčio 19d. užprašė aukoti šv. Mišias ir jos buvo aukotos pas mus sekantį rytą.

AČIŲ

Katalikiškos Spaudos mėnesio proga „Tėviškės Aidams“ \$500 atsiuntė Adelaidės lietuvių aukas kun. Juozas Petraitis MIC. Ačiū jam už atsiųstas aukas, ačiū ir aukojusiems.

Aukos Australijos Lietuvių Fondui



A.†A. Janinos Barkienės atminimui aukojo: \$20 D.Lynikienė (360) ir \$10 O.Alekšienė.

A.†A. Albino Lasto atminimui aukojo \$10 T.Jurgelaitienė (35).

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

V.Ališauskas
AL Fondo išdininkas

Melb. Liet. Klubo Metinio Susirinkimo

[vyksiančio 27-09-97

Darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Mirusių narių pagerbimas.
3. Naujų narių pristatymas.
4. Susirinkimo sekretoriaus kvietimas.
5. Mandatų komisijos kvietimas.
6. Praėjusių metų s-mo protokolo skaitymas.
7. Pirmininko pranešimas.
8. Išdininko pranešimas.
9. Revizoriaus pranešimas.
10. Revizijos komisijos pranešimas.
11. Diskusijos dėl pranešimų ir jų priėmimas.
12. 1997-98 metų sąmatos priėmimas ir tvirtinimas.
13. Naujos Klubos Valdybos sudarymas.
14. Revizijos Komisijos rinkimas.
15. Mandatų komisijos rinkimai.
16. Klausimai ir pasiūlymai.
17. Susirinkimo uždarymas.

Melb. Liet. Klubo Valdyba

Lietuvoje istorinis įvykis nuo Krikščionybės pradžios - pirmasis Popiežius Jonas Paulius II aplankė Lietuvą 1993 metais rugsėjo 4-8 dienomis. Siomis dienomis Londone Swan Hill Press išleido didelio formato spalvotų fotografijų albumą „John Paul II - Portrait of a Pontiff“. 176 puslapių ant labai gero popieriaus ir kas mus nustebina: pirmuose puslapiuose Kryžių Kalnas Lietuvoje - unikumas - vienintelis toks pasaulyje ir nuo jo viršukalnės žengia laiptais Popiežius su savo pamaldų palydovais ir dar kitos 4 nuotraukos iš Lietuvos.

Socialinės Globos Moterų Draugijos 45 metų Jubiliejaus proga užprašė šv. Mišias Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje už gyvas ir mirusias nares rugsėjo 14d. sekmadienį 11 val.

A.†A. Kęstučio Jono Lyniko atminimui aukos Lietuvos našlaičiams

\$55 aukojo V.&J. Šlitterai, po \$50 A.L.D. Ramanauskai, S. ir V. Bartuška, Danutė Lynikienė ir Rita Caldwell ir Loreta Tigani, Antanas Lynikas ir Viktorija Klimas šeimos. Po \$25 Z.Prašmutaitė, A.Volkienė, T.Jurgelaitienė, D.Juchnevičius; po \$20 Z. A. Muceniekas, Z.Augaitis, D. Bertašienė ir D. Juchnevičius, B.R. Žvinakis, A.Ročius, J.P. Mičiuliai, J.L. Kėbliai, Parapijos Choras, E.V. Čižauskai, Z.A. Barilii, J.A. Jankevičiai, E.I. Stumbras. Po \$10 B.Prašmutaitė, Mr & Mrs Krepcik, J.Erminienė, E.M. Sidlauskai, G.Baltutytė, G.Z. Mackevičiai, A.Kalvaitis ir P.Mažylis, A.E. Tomkevičiai, P.Morkūnas, D.H.Kaladė, H.Baškys, R.Umbražiūnienė, S.I. Tamošaitis, J.M. Vaitkus, B.V. Židžiūnas, Kairienė. Po \$5 F.A. Raudys, K.E. Rubas, L.A. Ramanauskai, R.Pumputienė, A.Stupuras, O.Kazlauskienė.

A.†A. Kęstučio Jono Lyniko šeima dėkoja visiems aukotojams. Pranešim per spaudą kai pinigai pasieks našlaičių namus per Gailą Muceniekaitę, Lietuvoje. Sirdinga padėka Jauniui Vaitkui už aukų surinkimą.

Danutė Lynikienė,
Viktorija Klimienė (Lynikaitė)
Antanas Lynikas su šeimomis

Per Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų D-ją J. ir P. Mičiuliai vietoj gėlių a.†a. K.Lyniko atminimui 50 dolerių aukojo Lietuvos našlaičiams.

E.Sidlauskas 20 dolerių - paremti dr. Birutės Žemaitytės knygą „Mylėk kaip save“.

1997 m. rugpjūčio mėn. „Tėviškės Aidams“ aukojo:

Katalikiškos spaudos mėn. proga bažnytinė rinkliava \$175. Po \$50 R. Česna, M. ir E. Matulioniai, P.Mažylis ir A.Kalvaitienė, E. ir V. Stagiai; \$30 Sydnejaus Liet. Katalikų Kultūros D-ja, \$20 V. ir R. Mačiulaičiai, po \$10 J.Ciurinskas, R. Dambrauskas.

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

„T.A.“ Administracija

A.†A. Kęstučiui Lynikui

mirus, liūdesyje likusius žmoną Danutę, dukrą Viktoriją, sūnų Antaną, jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiu.

Juozas Kapočius
(Svedija)

A.†A. Bronių Zumerį laidojant



Vietoj gėlių aukojo šv. Mišioms:

J.Mikštas, M.E. Matulioniai, T.Jurgelaitienė, D.H. Kaladė, V.O.Salkūnai, Ant. Kalvaitienė, P.Mažylis, J.M. Venckai, Vaičiulis, J.J. Bruoziai, V. Sukevičius.

Kun. Stasys Gaidelis, SJ

PRANEŠIMAS

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne, iškilmingai minės savo 45-metų veiklos sukaktį.

Šių metų rugsėjo 14d. bus atlaikytos šv. Mišios, Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje North Melbourne už gyvas ir mirusias draugijos nares. Visos narės prašomos Mišiose dalyvauti.

Sekantį šeštadienį rugsėjo 20d. 2 val. p.p. įvyks iškilmingas minėjimas, Teatro salėje, Lietuvių Namuose, 50 Errol Street, North Melbourne. Po minėjimo Jubiliejinėje salėje regiami kavutė. Kadangi jaučiame, kad šiame darbe atstovaujame Bendruomenę, todėl nuoširdžiai kviečiame minėjime ir kavutėje dalyvauti ne tik nares, bet ir visus kam įdomu minėjime dalyvauti.

Valdyba

MELBOURNE

22 rugpjūčio 1997 m. jau antrą kartą susitikome pasitarimams 50-čio jubiliejaus minėjimo paruošimo Melbourne.

Sis minėjimas skirtas atžymėti pirmųjų DP emigrantų atvykimą į Australiją 2-jų metų kontrakto darbams.

Nelengva buvo apsispręsti šiai ilgai kelionei į nežinomą bet nelengva buvo žiūrėti į save be darbo, be ateities, be planų pokarinėse stovyklose.

Australija, kad ir toli bet kelionė apart 2-jų metų kontrakto nieko nekainavo, o filmose rodė saulėtą Australiją, kur nei rūbų atrodė daug nereikia, nei namų labai solidžių. Atrodė lengviau bus įsikurti saulėtam žemyne.

Nevisiems pradžia gyvenimo buvo linksma ir laiminga, daug ir žuvo įvairiomis mirtimis. Kitiems visai gerai pasisekė. Bet tai ką atsiekim visi kartu išlaikydami savo papročius ir kultūrą ir atsiminimus tų pirmųjų atvykimo dienų norime atžymėti mūsų 50-čio minėjime nors mažais pasirodymais, bei susirinkdami kartu apkalbėti, mintimis pasidalinti, per tiek metų

sutiktais pergyvenimais.

Labai malonu, kad šiuo minėjimu rūpinasi jau mūsų jaunimas vaikai, pasikviesdami ir keltis tikruosius DP atvykusius asmenis.

Turintieji gražių idėjų, kaip geriau tą dieną prie Station Pier Melbourne praleisti, prašau tartis su Komiteto nariais.

Komiteto nariai: pirmininkė Birutė Prašmutaitė, Laima Rūbas, Andrius Vaitiekūnas, Monika Sodaitienė, Petras Baltutis, Aldona Vyšniauskienė (kol kas išvykus iš Australijos).

Minėjimas numatytas 16
lapkričio 2 val. p.p. 1997 metais
Station Pier Cafe Limani.

Kavinės patalpose vyks oficiali minėjimo dalis. Norintieji piknikauti galės tai daryti ant gražios pievelės prieš Pier - prielauką, arba, ant prielaukos. Po pietų iš Lietuvių Namų į minėjimo vietą važiuos autobusas.

Būtų gera žinoti ar daug būtų susidomėjusių šiuo transportu. Tad nelaikykite to pasizadėjimu, bet norą prašau pareikšti Komiteto nariams, kad lengviau būtų orientuotis kokios talpos autobusą užsakyti.

Sio minėjimo išlaidoms dalinai padengti prašom Jūsų pagalbos, prisidėkite prie ruošiamų Lietuvių Namose kelių loterijų. Dėkingi busim jums už padovanotus fantus, pirktus bilietus, ar aukas. Loterijos vyks sekmadieniais pietų metu. Praves Monika Sodaitienė su padėjėjais-jomis.

Su pagarba - Jums.

Jūsų 50-čio Komitetas



Melb. Katalikių Moterų ...

(Atkelta iš 6-to psl.)

istojusiomis jaunomis pajėgomis, Rita Mačiulaitienė ir p. Pikelyte (ištekęjusios pavardės neprisimenu). Palinkėjo visiems gerų, laimingų dienų.

Buvo gera pora valandų praleisti Draugijos būryje kur Halinos širdis ne vien tik plazda jos krūtineje, ji plazda su tiesa ir meile visose Draugijos darbo ir draugystės apraiškose.

JAV žydų atstovas ieškojo supratimo

Slovės ir skausmo miestas

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis susitiko su Amerikos žydų antidefamacijos lygos (ADL) atstovais.

Organizacija, įkurta 1913 metais, kovoja prieš ksenofobiją, rasizmą, antisemitizmą bei diskriminaciją, už lygias žmonių teises, už harmoningus ryšius tarp įvairių etninių bei religinių grupių.

ADL nacionalinis prezidentas A.H. Foxmanas sakė, kad į Vilnių jie atvyko pirma, bet ne paskutinį kartą. Kitą savaitę Vienoje atidaroma ADL atstovybė, todėl buvo nutarta aplankyti Vilnių.

„Tai žydų šlovės miestas, tačiau tuo pat metu jis primena ir tragediją, ir skausmą“, - kalbėjo A.H. Foxmanas. „Mes atvykome į naują Lietuvą į šalį, kuri plėtoja demokratiją, kovoja už laisvę“.

Prašė bausti nusikaltėlius

Per susitikimą daugiausia dėmesio buvo skirta karo metų nusikaltėliams bei turto restitucijai. „Prašau jūsų padaryti viską, kad įstatymai leistų nubausti tuos, kurie nusikalto žmonijai“, - sakė A.H. Foxmanas. Jis pabrėžė suprantas reabilitacijos svarbą, tačiau būtina atskirti tuos, kurie kovoję už Lietuvos laisvę, nuo tų, kurie naikino nekaltus žmones.

„Per septynerius nepriklausomos Lietuvos metus

nebuvo nuteistas nė vienas karo nusikaltėlis“, priekaištavo svečias. Tačiau jis sakė, jog teisingumas nugalės ir Lietuvoje.

Problemos dėl atsakomybės

V.Landsbergis svečiams kalbėjo apie kai kuriuos su atsakomybe susijusius sunkumus. Kovotojai už Lietuvos laisvę, nuteisti už SSRS „išdavimą“, netrukus po nepriklausomybės atkūrimo buvo paskelbti nekaltais.

Tačiau kai kuriose bylose buvo inkriminuojamas ir holokaustas. Galėjo būti naikinami visi neteisėti KGB teismų sprendimai ir po to tiriamos bei keliamos naujos bylos tiems asmenims, apie kuriuos buvo duomenų, kad jie dalyvavę holokauste. Galėjo būti naikinami nuosprendžiai, išskyrus tuos atvejus, kur buvo pakankamai konkrečių duomenų dėl nusikaltimų žmoniškumui.

1990 metais Lietuvos Aukščiausioji Taryba pasirinko antrąją, paprastesnę išeitį. Seimo pirmininkas priminė 1990 metų įstatymą, pagal kurį nekaltumo negalima taikyti tiems, kurie buvo žydų genocido dalyviai. Jeigu tokių asmenų dar gyvena Lietuvoje, jie jau bausti sovietiniais laikais.

Dabar kalbama tik apie tuos, kurie dabar gali būti sugrąžinti į Lietuvą, atėmus iš jų kurios nors Vakarų šalies pilietybę. „L.r.“

Danija atsidėjo kariškiui iš Lietuvos

Panevėžio Karaliaus Mindaugo motodesantinio pėstininkų bataliono atsargos vyresniajam seržantui Kazui Alekna buvo įteiktas Danijos Gynybos medalis.

Danijos Karalystės medalį Lietuvos karys gavo už ypatingą drąsą ir išradingumą. 1995 metais dalyvaudamas taikos palaikymo misijoje Kroatijoje, jis išgelbėjo vieno Danijos kareivio gyvybę.

Per netikėtai prasidėjusią artilerijos ataką stebėjimo poste budėjęs išminuotojo-sprogdintojo specialybę turintis K.Alekna nesutriko ir, iki sprogimo likus kelioms sekundėms, suspėjo Danijos karį nutempti į priedangą.

Pasak medalį įteikusių Danijos Karalystės gynybos atašė pulkininko M.Clemmeseno, toks apdovanojimas užsienio kariuomenės atstovui - pirmasis Danijos karinių pajėgų istorijoje.

Vyresnysis atsargos seržantas K.Alekna, dabar užsiimantis automobilių remontu, tą dieną



Kazys Alekna - pirmasis užsienietis, už ypatingą pasižymėjimą tarnyboje gavęs garbingą Danijos apdovanojimą. S.Bagdonavičiaus nuotr.

prisimena su jauduliu. „Tuo metu suveikė instinktas - išsaugoti žmogų. Nebuvo kada galvoti - čiupau jį ir nutempiau į priedangą. Skeveldra tuomet man lengvai sužeidė koją“, - prisimena 37 metų K.Alekna.

K.Alekna vedęs su žmona Vera augina tris dukras.

Lietuva paraginta nebesijausti viščiuku

Seimo vicepirmininkas ir Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas mano, kad atėjo metas, kai ieškodama saugumo garantijų Lietuva gali remtis tik savimi.

Žurnalistams jis teigė, kad NATO iškėlė Lietuvai reikalavimus, kurie primena „žalčio uždavinį Eglei sunėšioti geležines klumpes“.

Tokiais R.Ozolas pavadino reikalavimus Lietuvai tapti saugumo Europoje kūrėja ir smarkiai pagerinti savo santykius su Rusija.

„Dabar kyla klausimas, ar sugebės Lietuva imtis pagaliau kurti aiškius santykius su Rusija ir atsakyti viščiuko sindromo“, - sakė R.Ozolas. Pasak jo reikia paryškinti pilkas karinio Rusijos tranzito taisykles, sustiprinti oro erdvės naudojimo kontrolę. „Jokio aljanso netikėtini mūsų tinkamumu, jeigu aiškiai neparodysime, kad Lietuva valdo padėtį“, - pabrėžė jis.

Centro sąjungos lyderis paragino kuo greičiau pareikšti

poziciją dėl Rusijos pasieniečių elgesio dar nepadalytame Vištyčio ežere.

Kaliningrado srities pasieniečiai pradėjo vienašališkai patruliuoti ežere, teigdami, kad poilsiautojai iš Lietuvos pažeidžia valstybinę sieną.

„Jeigu nereaguosime, Rusija derybose tai panaudos kaip argumentą kad visas ežeras yra jų“, - mano R.Ozolas.

Jis kritikavo Lietuvos Vyriausybę, kuri dabar atsidėjusi tik paneigti nepalankias Europos Komisijos išvadas ir visiškai neatremia pagrindinio komisijos teiginio, kad Lietuvos ūkio subjektai nesugebės atlaikyti ES ūkio subjektų konkurencijos ir ūkis gali patirti naują nuopuolį.

„Įrodinėti, kad ES suklydo ar suklys, nepakvietusi Lietuvos, yra įdomus, tačiau tik Sąjūdžio laikus primenantis užsiėmimas“, - pabrėžė R.Ozolas.

Pareikalauta bausti už Lietuvos šmeižtą

Seimo narys R.Smetona raštu kreipėsi į šalies generalinį prokurorą K.Pėdnyčią, ragindamas iškelti S.Wiesenthalio centro Jeruzalėje direktoriui E.Zuroffui baudžiamąją bylą pagal šmeižto paskleidimo faktą.

R.Smetoną papiktino tai, jog E.Zuroffas ragino žydų organizacijas boikotuoti Lietuvoje rengiamą žydų išminčiaus Gaono Elijahu mirties 200-ųjų metinių minėjimą bei „priversti Lietuvą dorai pripažinti savo žudikišką praeitį“.

Parlamentaras teigia pasigedęs šiuo klausimu šalies Prezidento ar kitų užsienio reikalų sriti atsakingų pareigūnų reakcijos.

„Mes nesitaikstysime su E.Zuroffo pastangomis priversti Lietuvą pripažinti savo žudikišką praeitį“, - teigė R.Smetona.

Seimo narys sakė manąs, jog tokia S.Wiesenthalio centro vadovo veikla ne tik daro didelę žalą Lietuvai, bet ir įžeidžia lietuvių tautą.

R.Smetonai susidarė įspūdis, jog, prisidengiant teisingumu „kartais siekiama aklo, juodo keršto“. Parlamentaras įtaria, jog per S.Wiesenthalio centrą savo tikslus įgyvendina ir KGB, „maitinusi centrą informacija“.

„E.Zuroffas, būdamas kraštutinis žydų ekstremistas, gana sąmoningai provokuoja Lietuvoje neigiamą žydų įvaizdį“, - sakė Rimantas Smetona.

Lietuvos generalinė prokuratūra kol kas nepradėjo tirti Seimo nario R.Smetonos kreipimosi, kuriuo raginama E.Zuroffui iškelti baudžiamąją bylą. Tai pareiškė generalinis prokuroras K.Pėdnyčia.

R.Smetonos manymu, baudžiamoji byla turėtų būti iškelta pagal šmeižto paskleidimo faktą.

Pasak K.Pėdnyčios, tyrimą apsunkins tai, jog Lietuva nepasirašiusi su Izraeliu teisinės pagalbos sutartis.

„Tai ribos galimybę apklausti patį E.Zuroffą, jei tokia būtinybė kiltų“, - teigė prokuroras. „L.r.“

Vyriausybės siūlymui - pritarimas iš JAV

Jungtinių Valstijų Valstybės departamentas pasveikino Lietuvos premjero pareiškimą, kad Vyriausybė ketina siūlyti Baudžiamojo kodekso pataisais, kurios leistų pateikti kaltinimus Aleksandrui Lileikiui ir kitiems įtariamiems karo nusikaltėliams.

Departamento atstovas spaudai J.Rubinas pareiškė, kad JAV seniai buvo susirūpinusios dėl dėsimo teisti A.Lileiki ir kitus nacių kolaborantus.

„Kaltinimų pateikimas A.Lileikiui, be abejonės, būtų svarbus žingsnis priekin“, - pasakė J.Rubinas.

Lietuvos Vyriausybė neseniai paskelbė parengsianti Baudžiamojo kodekso pataisais, kurios leistų pateikti oficialius kaltinimus genocidu ir nusikaltimais žmonijai įtariamiems asmenims

nepriklausomai nuo jų sveikatos ar kitų aplinkybių.

Generalinė prokuratūra jau baigė parengti tardymą 90-mečio A.Lileikio byloje, tačiau negali paskelbti jo kaltinamuoju dėl visai prastos sveikatos.

Pagal medicinos ekspertizės išvadas, A.Lileikis nepagydomai serga ir bet koks spaudimas gali būti pavojingas gyvybei.

Pernai JAV pilietybės netekęs A.Lileikis įtariamas žydų persekiojimu per Antrąjį pasaulinį karą, kai vadovavo Vilniaus apskrities saugumo policijai nacių okupuotoje Lietuvoje. „L.r.“



TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**
Member AFDA